

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA 2016

TOIMINTAKULTTUURI

Musiikin painotusopetuksen tarkoituksena on kehittää oppilaista monipuolisia, laajasti musiikkia tuntevia ja aktiivisia musiikin harrastajia. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Oppilaat oppivat suhtautumaan avoimesti ja kunnioittavasti myös muiden musiikkikokemuksiin sekä kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässään. Painotetun musiikin opiskelussa korostuvat soittaminen, alakoulussa erityisesti puhallinorkesterissa sekä laulaminen ja kuorotoiminta. Musiikin perusteet eli musiikin teorian ja säveltapailun taidot tuodaan osaksi soittamista ja laulua.

Musiikin painotusopetuksessa opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten valmistaminen. Luokkaorkesterit ja -kuorot esiintyvät eri kokoonpanoissa koulun juhlissa ja tapahtumissa, musiikkiluokkien konserteissa sekä myös koulun ulkopuolisissa tilaisuuksissa, joista osa oppituntien ulkopuolella. Musiikin painotusopetuksessa musiikki tuodaan eheyttävänä aineena mukaan eri oppiaineiden kanssa luotuihin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin. Oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet huomioidaan suunnittelussa tarjoten oppilaille säännöllisesti mahdollisuuksia musiikin parissa toimimiseen ja muuhun luovaan toimintaan itseilmaisua ja itsetuntoa kehittäen.

OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAPOIHIIN LIITTYVÄT TAVOITTEET PAINOTUSOPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 3 - 6

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat ryhmän yhteishenkeä ja yksilöiden itsetuntoa. Tavoitteiden yhdessä asettaminen ja edistymisen pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi ja kiireettömyys edistävät koko ryhmän oppimista. Aikuisten tapa toimia välittyy oppilaille, jotka omaksuvat kouluyhteisön arvoja, asenteita ja tapoja. Kuoro- ja orkesteritoiminnassa oppilaat omaksuvat myös musiikin tekemiseen liittyviä arvoja ja toimintatapoja.

Musiikin painotusopetuksessa opiskelu tapahtuu tiiviissä vuorovaikutuksessa oppilaiden ja opettajien kesken. Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat ryhmän kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Hyvä oppilaantuntemus auttaa ryhmälle sopivimpien työtapojen löytämiseen. Musiikin opiskelussa hyödynnetään monipuolisia oppilaiden ikäkauteen sopivia toiminnallisia työtapoja ja oppimisympäristöjä. Työskentelyssä luodaan aihekokonaisuuksia eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä yhdistäen. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan.

Musiikin opiskelussa opiskellut asiat pyritään tuomaan opitusta käytäntöön ja asian sisäistämiseen musisoiden. Oppilaiden omien musiikillisten ideoiden tuottamiseen kannustetaan - liikkumiselle, leikille ja elämyksille annetaan tilaa ja aikaa.

Musiikin opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten suunnittelu, harjoittelu ja toteuttaminen yhteistyössä ryhmässä. Tämä työtapa luo mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa huomioidaan erityisesti taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden musiikin oppilaitosten tarjoamat mahdollisuudet. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Koulun aikuisten keskinäinen yhteistyö sekä vuorovaikutus eri yhteistyötahojen kanssa tukevat oppilaiden kasvua. Yhdessä tekeminen edistää oman erityislaadun tunnistamista ja taitoa työskennellä rakentavasti monenlaisten ihmisten kanssa.

OHJAUS, TUKI JA ERIYTTÄMINEN PAINOTUSOPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 3 - 6

Musiikin painotusopetuksessa opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta kokonaisvaltaisesti koulunkäynnissä ja musiikin opiskelussa. Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmän työskentelyä koskevat ratkaisut oppilaita kuunnellen. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta. Oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada ohjausta sekä tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä.

Musiikin painotusopetus sisältää vuosiluokkien yhteistyötä kehittäviä ja oppiainerajat ylittäviä kokonaisuuksia. Musiikin painotusopetuksen tarkoituksena on edesauttaa oppilasta saavuttamaan vahvat taidot musiikin eri alueista monipuolisia toimintatapoja käyttäen, tietämys viedään käytäntöön. Tiivis yhteistyö ja pitkäjänteinen tavoitteellinen työskentely lisää oppilaan onnistumisen kokemuksia koulunkäynnin hallinnasta, ja on samalla koulunkäynnin yleistä tukea parhaimmillaan. Muita opetussuunnitelmassa mainittuja pedagogisen tuen muotoja voidaan käyttää tuen tarpeen ilmetessä.

Yhteisössä arvostetaan hyväntahtoisuutta ja ystävällisyyttä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan. Koulutyössä pyritään arjen ennakoitavuuteen ja kiireettömyyteen. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus rakentavat luottamusta. Rauhallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä ympäristön viihtyisyys edistävät työrauhaa.

OPPIMISEN ARVIOINTI PAINOTUSOPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 3 - 6

Musiikin painotusopetuksessa oppilaan arvioinnin lähtökohtana ovat musiikin opetuksen tiedolliset ja taidolliset tavoitteet, sekä oppilaan monipuolinen musiikillinen osallistuminen ja toiminta koulun musiikkitunneilla sekä esiintymistilanteissa. Oppilaan arviointi kuvaa monipuolisesti oppimiselle, työskentelylle ja käyttäytymiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Arviointi sisältää oppilaan musiikillista kokonaiskehitystä mittaavia alueita, kuten laulu- ja soittotaidon kehittyminen yksin ja ryhmän jäsenenä, rytmi- ja melodiatajun kehittyminen, muoto- ja tyyliä kehittelevien taitojen kehittyminen sekä oppilaan luovan ilmaisun kehittyminen erilaisissa musiikkitoiminnoissa.

Musiikin painotusopetuksessa oppilaat saavat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteismusisoinnin ja omien musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä. Opintoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin painotusopetuksessa oppilas arvioidaan lukuvuositodistuksessa 3. ja 4. luokan musiikin arvosanan osalta valtakunnallisten musiikin yleisten tavoitteiden mukaisesti. Musiikin painotusopetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan lisäksi painotusopetuksen vuosiluokkakohtaisista tavoitteista soiton, laulun ja musiikin perusteiden osaamista. Sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet näistä osa-alueista sekä kehittämistarpeet opiskelussa.

5. ja 6. luokalla oppilas saavat musiikin painotusopetuksessa kaksi numeroarvosanaa: musiikin arvosanan yleisopetuksen tavoitteiden toteutumisesta valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti sekä musiikin painotusopetuksen arvosanan painotusopetuksen tavoitteiden toteutumisesta. Määritellessään musiikin yleisopetuksen osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Painotusopetuksen arvosana määräytyy painotusopetuksen tavoitteille laadittujen hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti. Musiikin painotusopetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan lisäksi painotusopetuksen vuosiluokkakohtaisista tavoitteista soiton, laulun ja musiikin perusteiden osaamista. Sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet näistä osa-alueista sekä kehittämistarpeet opiskelussa.

MUSIIKIN PAINOTUSOPETUKSEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 3. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan kuorotoimintaan ja orkesterisoittoon. Ohjata oppilasta omaksumaan asiallinen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön laulaen. Osallistuminen yksi- ja moniääniseen kuorolauluun. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T3 Musiikki-liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuullusta. Kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista ja kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilas tunnistamaan orkesterisoittimia kuunnellen. Musiikkityylien rytmilliset ja melodiset erot kuunnellen ja liikkuen.	L2	S1- S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta musiikkikäsitteiden ja merkintätapojen periaatteiden ymmärtämiseen. Tutustuminen nuottikirjoitukseen, säveltapailun ja rytmiikan alkeisiin.	L4	S1- S4	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnissa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilas huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.	L3	S1- S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Ohjata oppilasta asettamaan tavoitteita ja arvioimaan edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä.	L1	S1- S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 3. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luokkaorkesterin perustaminen: Oppilas aloittaa oman orkesterisoittimen opiskelun ja soittaa luokkaorkesterissa. Hän tutustuu orkesterissa harjoitteluun ja esiintymiseen. Kuorossa oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat kuorossa moniääniseen laulamiseen. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä tutustutaan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston nimityksiin, g-avaimen sävelnimiin ja oktaavialoihin ($a - a^2$) sekä ylennys-, alennus- ja palautusmerkkiin. Soitossa tutustutaan myös f-avaimeen. Sävellajeista tutustutaan C-duuriasteikkoon ja soittaen soivaan B-duuriasteikkoon. Soitossa opetellaan hahmottamaan soitinten eri vireisyyttä. Tutustutaan tahtiosoituksiin tasajakoinen ja kolmijakoinen (esim. 2/4, 3/4 ja 4/4). Musisoinnin yhteydessä tutustutaan muotorakenteisiin (esim. AB, ABB, ABA). Rytmiikassa tutustutaan nuottien aika-arvoihin: kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti, kokotauko, puolittauko, neljäsosatauko, kahdeksasosatauko. Rytmien tuottamista harjoitellaan soittaen, laulaen, lukien ja liikkuen. Laulun yhteydessä tutustutaan säveltapailun alkeisiin ja harjoitellaan terveen lauluäänen käyttöä. Tarvittavat dynamiikka- ja esitysmerkinnät opetellaan soiton ja laulun yhteydessä.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja oppivat analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan ja soittotekniikkaan sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja soiton opiskelusta sekä ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti oppilaiden ikäkauteen sopivaa lastenmusiikkia, kotiseudun musiikkiperinnettä, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa tutustutaan yhteissoittoon. Soittamisessa edetään yksiaänisestä soitosta moniääniseen ohjelmistoon. Orkesterisoitossa tutustutaan myös prima vista-soittoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 3. LUOKALLA

LUKUVUOSITODISTUS	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi sanallisesti valtakunnallisten ja seutukunnallisten tarkennusten sekä arviointikriteereiden mukaisesti	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Oppilaan vahvuudet huomioiden yksin laulaminen ja kuorolaulu, osallistuminen yhteislauluun. Soitto: Oppilaan vahvuudet huomioiden oman instrumentin hallinta ja orkesterisoitto. Kannustaminen soittoon ja lauluun. Musiikin perusteet: Oppilaan vahvuudet huomioiden kiinnostus musiikin perusteisiin ja nuottien tuntemus laulussa ja soitossa.

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 4. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan kuorotoimintaan ja orkesterisoittoon. Ohjata oppilasta omaksumaan asiallinen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta omaksumaan luonteva äänenkäyttö laulaen. Osallistuminen moniääniseen kuorolauluun ja laulusooloihin. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T3 Musiikki-liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta monipuoliseen ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuulemastaan. Tutustuminen klassisen musiikin teoksiin, nuottikuvan havainnointi. Kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista ja kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilasta tunnistamaan orkesterisoittimia ja soitinryhmiä kuulemastaan. Musiikkitylien rytmilliset ja melodiset erot kuunnellen ja liikkuen. Kuuntelukokemusten yhdistäminen eri aikakausien musiikkiin. Oppilas perehtyy monipuoliseen lauluohjelmistoon.	L2	S1- S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta musiikin merkintätapojen ymmärtämiseen. Opitaan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston nimitykset, sävelnimet ja oktaavialat g- ja f- avaimilla. Oppilas tutustuu duuri- ja rinnakkaismolliasteikkoon. Oppilas harjoittelee nuotti- ja rytmimerkintöjä laulun ja orkesterisoiton avulla. Oppilas käyttää esityksmerkkejä ja musiikkikäsitteitä sekä tutustuu harmoniaan. Oppilas ymmärtää oman soiton merkityksen orkesterin yhteiseen harmoniaan. Oppilas tutustuu säveltapailun ja rytmiikan alkeisiin.	L4	S1- S4	Oppilas pystyy soittamaan nuottikuvasta ja toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti. Oppilas osaa nuottiviivaston osien nimitykset, tunnistaa ja osaa nimetä nuotit g-avaimella. Oppilas hallitsee opetellut nuottien aika-arvot. Oppilas osaa C-duuri ja a-molli asteikon kirjoittaen. Orkesterisoitossa oppilas pystyy soittamaan ainakin soivan B-duuriasteikon. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.	L3	S1- S4	Oppilas soittaa orkesterissa huomioiden äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Ohjata oppilasta asettamaan tavoitteita ja arvioimaan edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä.	L1	S1 - S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 4. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimen opiskelun ja soittaa luokkaorkesterissa. Kehitetään orkesterin harjoitus- ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Kuorossa oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat kuorossa moniääniseen laulamiseen. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen sekä mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä kerrataan ja opetellaan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston nimitykset (tahtiviiva, maali, kertausmerkki, tempo), g- ja f-avainten sävelnimet ja oktaavialat (c – c ³), ylennys-, alennus- ja palautusmerkki. Sävellajeista tutustutaan duuri- ja

	rinnakkaismolliasteikkoon: C-a, G-e, D-h, F-d ja B-g. Tutustutaan luonnolliseen ja harmoniseen molliasteikkoon. Harjoitellaan orkesterisoitossa soiva B-duuriasteikko. Opetellaan hahmottamaan soitinten eri vireisyyttä. Nuottimerkkeihin tutustutaan laajemmin eri tyylisten orkesterikappaleiden yhteydessä. Tutustutaan tahtiosoituksiin tasajakoinen ja kolmijakoinen (esim. 2/4,3/4, 4/4 ja 6/8). Musisoinnin yhteydessä tutustutaan muotorakenteisiin (esim. AB, ABB, ABA). Rytmikassa tutustutaan nuottien aika-arvoihin: kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti, kuudestoistaosanuotti, kokotauko, puolitauko, neljäsosatauko, kahdeksasosatauko, kuudestoistaosatauko. Rytmien tuottamista harjoitellaan soittaen, laulaen, lukien ja liikkuen. Laulun yhteydessä harjoitetaan säveltapailun taitoja nuottikuvasta ja painotetaan terveen lauluäänen käyttöä. Tutustutaan melodiakirjoituksen alkeisiin. Tarvittavat dynamiikka-, tempo- ja esitysmerkinnät opetellaan soiton ja laulun yhteydessä. Musiikin harmoniaan (duuri – molli) tutustutaan kirjoittaen, kuunnellen ja soittaen. Oppilas tutustuu intervaleihin priimi – oktaavi.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan eri työtapoja käyttäen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilas tutustuu joihinkin klassisen musiikin säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen. Oppilas kertoo kuuntelukokemuksistaan. Oppilas analysoi kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikkia kuunneltaessa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan ja soittotekniikkaan, sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan sekä ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti oppilaiden ikäkauteen sopivaa lastenmusiikkia, kotiseudun musiikkiperinnettä, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa harjoitellaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeista. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista-soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 4. LUOKALLA

LUKUVUOSITODISTUS	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi sanallisesti valtakunnallisten ja seutukunnallisten tarkennusten sekä arviointikriteereiden mukaisesti	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Oppilaan vahvuudet yksin- ja kuorolaulussa sekä työskentelytaidot ryhmässä. Soitto: Oppilaan vahvuudet huomioiden oman instrumentin hallinta ja orkesterisoitto. Kannustaminen soittoon ja lauluun. Musiikin perusteet: Oppilaan vahvuudet huomioiden kiinnostus musiikin perusteisiin ja nuottien käyttö laulussa ja soitossa.

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 5. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan orkesterisoittoon ja kannustavan ilmapiirin rakentamiseen. Ohjata oppilasta osallistumaan aktiivisesti kuorotoimintaan ja työskentelemään kuorossa asiallisesti. Ohjata oppilasta osallistumaan moniääniseen lauluun ja soololauluun yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta omaksumaan asianmukainen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Nuoteista laulamista harjoitetaan ja laulun tulkintaa kehitetään. Oppilas osallistuu moniääniseen kuorolauluun ja rohkaistaan oppilasta laulusooloihin. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T3 Musiikki liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetus suunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia monipuoliseen musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään ja kertomaan kuulemastaan. Oppilas tutustuu joihinkin musiikin tyylikausien keskeisiin teoksiin ja eri aikakausien musiikin tyylipiirteisiin kuunnellen. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja kuunnellen ja liikkuen. Oppilas havainnoi nuottikuvaa, muotorakenteita ja tonaliteettia. Ohjata oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista sekä kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan. Oppilas erottaa kuunnellen kaksi- ja kolmijakoisen rytmin. Hän tunnistaa teoksen tonaliteetin ja kappaleen muotorakenteen pääpiirteet.

T5 Luova musiikillinen ajattelu	Rohkaista oppilasta esittämään musiikillisia ideoitaan ja improvisoimaan eri keinoin yksin tai ryhmässä. Ohjata oppilasta arvioimaan työskentelyn onnistumista ja antamaan palautetta toisten tuotoksista. Oppilas kokeilee solistina toimimista orkesterikappaleessa soitinryhmittäin tai yksin.	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia, esim. tuotoksen tallentamisessa. Oppilas osaa arvioida työskentelyn onnistumista ja antaa rakentavaa palautetta.
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Kannustaa oppilasta ilmaisemaan kuuntelemansa musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja. Ohjata oppilasta havainnoimaan musiikillisia kokemuksiaan tunnistamalla kuuntelemastaan musiikista orkesterisoittimia ja soitinryhmiä. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Ohjata oppilasta laajentamaan musiikin kuuntelukokemuksiaan ja musiikkitietouttaan tutustumalla klassisen- ja rytmimusiikin eri muotoihin (vokaali- ja instrumenttikokoonpanot). Rohkaista oppilasta perehtymään moniääniseen lauluohjelmistoon eri tyylilajeista. Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin ja laulun tulkintaan kuunnellen ja kokeillen. Ohjata oppilasta tutustumaan joihinkin musiikin tyylilajien keskeisiin teoksiin orkesterisoitossa. Kannustaa oppilasta tutustumaan tarkemmin soittimensa äänialaan, soitinryhmään, soiton periaatteisiin ja soittimen rakenteeseen. Rohkaista oppilasta kertomaan soittimestaan ryhmälle.	L2	S1- S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Oppilas tunnistaa sinfoniaorkesterin soitinryhmät. Oppilas osaa nimetä puhallinorkesterin soitinryhmät ja soittimet. Oppilas tuntee soittimensa soitinryhmän ja soiton periaatteet. Hän osaa esitellä soittimensa ryhmälle.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja hallitsemaan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston osien nimitykset, sävelnimet ja oktaavialet g- ja f- avaimilla. Ohjata oppilas omaksumaan duuri- ja rinnakkaismolliasteikon käsite, sekä luonnollinen ja harmoninen molliasteikko. Ohjata oppilas tutustumaan duuriasteikkoihin C, G, D, A F, B, Es ja molliasteikkoihin a, e, h, fis,	L4	S1- S4	Oppilas pystyy musisoimaan soittimellaan nuottikuvasta. Oppilas hallitsee opiskellut nuottiviivaston osien ja nuottien aika-arvojen nimitykset. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä nuotit g- ja f-avaimella. Oppilas osaa kirjoittaen ja tunnistaa nuottikuvasta duurit: C, G ja F sekä molliasteikot a, e ja d. Oppilas pystyy hahmottamaan

	d, g, c. Ohjata oppilas tutustumaan intervallien laatuhiin suuri, puhdas ja pieni. Ohjata oppilasta omaksumaan tasa- ja kolmijakoisen rytmi sekä keskeiset tahtiosoitukset. Kannustaa oppilasta hahmottamaan melodia nuottikuvasta säveltapailun avulla ja tuottamaan rytmiä musisoiden ja kirjoittaen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan nuotti- ja rytmimerkintöjä orkesterisoiton avulla ja toteuttamaan niitä soitossa. Ohjata oppilasta tutustumaan harmoniaan musisoinnissa. Ohjata oppilasta ymmärtämään oman soiton merkitys orkesterin yhteiseen harmoniaan. Ohjata oppilas käyttämään keskeisiä dynamiikan-, tempo- ja esitysmerkintöjä.			melodian nuottikuvasta säveltapailun avulla. Oppilas pystyy lukemaan ja tuottamaan rytmiä musisoiden ja kirjoittaen. Oppilas hallitsee keskeisimmät dynamiikan merkinnät sanastona sekä myös soittaen ja laulaen. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Ohjata oppilasta huomioimaan kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Ohjata oppilasta huomaamaan soiton vaikutus ääniympäristöön. Ohjata oppilasta ymmärtämään soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys.	L3	S1- S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät. Oppilas huomioi kuulon suojaamisen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Rohkaista oppilasta osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan tavoitteiden saavuttamista. Ohjata oppilasta harjoittelemaan soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa ja huolehtimaan soittimestaan. Ohjata oppilasta omaksumaan esiintymiseen vaadittavia taitoja. Rohkaista oppilasta osallistumaan tulevan ohjelmiston suunnitteluun, harjoitteluun ja arvioimaan yhdessä onnistumista ja tekemisen tasoa. Kannustaa oppilasta omatoimiseen musiikin kuunteluun ja harrastamiseen.	L1	S1 - S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Oppilas osaa huolehtia soittimestaan ja ymmärtää soitossa harjoittelun merkityksen. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 5. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimensa opiskelua ja soittaa luokkaorkesterissa. Syvennetään orkesterin harjoitusrutiineihin ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikkoihin sekä bändissä laulamiseen. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen, mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä kerrataan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston nimitykset, g- ja f-avainten sävelnimet ja oktaavialat (C – c⁴). Nuottikirjoituksessa kerrataan ylennys-, alennus- ja palautusmerkin käyttö. Sävellajeista perehdytään duuri- ja rinnakkaismolliasteikkoon: C-a, G-e, D-h, A-fis, F-d, B-g ja Es-c. Kerrataan luonnollinen ja harmoninen molliasteikko. Opetellaan hahmottamaan soitinten eri vireisyyttä. Kerrataan tahtiosoituksesta tasajakoinen ja kolmijakoinen (esim. 2/4, 3/4, 4/4 ja 6/8). Musisoinnin yhteydessä kerrataan muotorakenteet (esim. AB, ABB, ABA). Rytmiikasta kerrataan nuottien aika-arvot: kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti, kuudestoistaosanuotti. Tutustutaan pisteelliseen puolinuottiin ja pisteelliseen neljäsosanuottiin. Taukomerkinnöistä kerrataan kokotauko, puolittauko, neljäsosatauko, kahdeksasosatauko, kuudestoistaosatauko. Rytmien tuottamista harjoitellaan soittaen, laulaen, lukien, kirjoittaen ja liikkuen. Laulun ja soiton yhteydessä harjoitellaan säveltapailun taitoja nuottikuvasta. Harjoitellaan melodiakirjoitusta. Laulun harjoittelussa painotetaan terveen lauluäänien käyttöä. Tarvittavat dynamiikka-, tempo- ja esitysmerkinnät opetellaan soiton ja laulun yhteydessä. Soitossa ja laulussa kiinnitetään huomiota tulkintaan. Musiikin harmoniaan (duuri – molli) perehdytään kirjoittaen, kuunnellen ja soittaen. Musiikkitiedossa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin ja soitinryhmiin ja puhallinorkesterin soittimiin. Tutustutaan tarkemmin oman soittimen rakenteeseen, soittotapaan ja soitinryhmään. Harjoitellaan oman soittimen esittelyä. Musiikin historiassa tutustutaan joihinkin musiikin eri tyyliin, myös klassisen musiikin tyylikausien, keskeisiin teoksiin orkesterisoitossa. Kannustetaan oppilasta ilmaisemaan kuuntelemansa musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin tyyliin, säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen ja musisoiden. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja oppivat analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa.

	Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan, soitinhuoltoon ja soittotekniikkaan, sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan. Hän ymmärtää harjoittelun merkityksen soitossa edistymisessä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin ja musiikkialan ammatteihin.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään kotiseudun musiikkiperinnettä sekä monipuolisesti vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Kappalevalinnoissa käytetään oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa valitaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeista ja aikakausista. Ohjelmistoa voidaan laulaa myös vieraalla kielellä. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista-soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 5. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Painotusopetuksen tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla musiikin painotusopetuksen arviointikriteereiden mukaisesti.	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Vahvuudet yksin- ja kuorolaulussa ja sävelpuhtaus myös ilman säestystä laulettaessa. Oppilaan osallistuminen kuorotoimintaan ja työskentelytaidot ryhmässä. Soitto: Oppilaan vahvuudet huomioiden oman instrumentin hallinta ja orkesterisoitto. Kannustaminen soittoon ja lauluun. Musiikin perusteet: Oppilaan vahvuudet huomioiden kiinnostus musiikin perusteisiin ja opittujen taitojen käyttö laulussa ja soitossa.

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 6. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan orkesterisoittoon ja kannustavan ilmapiirin rakentamiseen yhteissoitossa. Oppilas osallistuu aktiivisesti kuorotoimintaan ja työskentelee kuorossa asiallisesti. Oppilas osallistuu moniääniseen lauluun ja soololauluun yksin tai pienissä ryhmissä. Oppilas omaksuu esiintymiskäytöksen kuoro- ja orkesteriesityksissä. Ohjataan oppilasta käyttäytymään asiallisesti myös konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Vahvistaa oppilaan taitoa laulaa nuoteista. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan laulun tulkintaa. Kannustaa oppilasta osallistumaan moniääniseen kuorolauluun ja rohkaista oppilasta laulusooloihin yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Ohjata oppilasta kehittämään orkesterisoittimensa soittotaitoa ja huolehtimaan soittimestaan. Rohkaista oppilasta toimimaan soittajana erilaisissa kokoonpanoissa.	L2	S1-S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta. Oppilas osaa soittaa ja laulaa melodiamukaisesti esitysmerkintöjä noudattaen. Oppilas osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilas hallitsee laulu-, soitto- ja kuoro-ohjelmistoa, joista osan ulkoa. Oppilas pystyy esiintymään ryhmässä ja kannustaa muita ryhmän jäseniä. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.
T3 Musiikki-liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetus suunnitelman mukaan.	L1 L2	S1-S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuullusta. Ohjata oppilasta tutustumaan joihinkin musiikin tyylikausien keskeisiin teoksiin kuunnellen. Ohjata oppilasta havainnoimaan nuottikuvaa, muotorakenteita, tyylipiirteitä ja tonaliteettia musiikin kuuntelussa. Ohjata oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista ja kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1-S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan. Oppilas erottaa kuuntelemalla kaksi- ja kolmijakoisen rytmin. Hän tunnistaa kappaleen muotorakenteen pääpiirteet.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Ohjata oppilasta esittämään musiikillisia ideoitaan ja improvisoidaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin yksin tai ryhmässä. Oppilas oppii arvioimaan työskentelyn onnistumista ja antaa kannustavaa palautetta toisten tuotoksista. Oppilas kokeilee solistina toimimista orkesterikappaleessa soitinryhmittäin tai yksin.	L1 L2 L5 L6	S1-S4	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia, esim. tuotoksen tallentamisessa. Oppilas osaa arvioida työskentelyn onnistumista ja antaa rakentavaa palautetta.
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilasta tunnistamaan kuunnellen musiikista orkesterisoittimia ja soitinryhmiä. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia	L2	S1-S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan. Oppilas pystyy havainnoimaan

	eroja ja muotorakenteita. Oppilas tutustuu klassisen- ja rytmimusiikin eri muotoihin (vokaali- ja instrumenttikokoonpanot) ja tyyliin kuunnellen ja soittaen. Oppilas ilmaisee musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja. Oppilas tutustuu soittimensa äänialaan, soitinryhmään, soiton periaatteisiin ja soittimen rakenteeseen. Rohkaistaan oppilasta kertomaan soittimestaan ryhmälle. Oppilas perehtyy moniääniseen lauluohjelmistoon musiikin eri tyyli- ja aikakausilta. Oppilas tutustuu ihmisäänen tyyppisiin. Ohjataan oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin ja laulun tulkintaan kuunnellen ja kokeillen.		nuottikuvaa musiikin kuuntelussa ja soitossa. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Oppilas osaa nimetä musiikin tyyli- ja aikakausia. Oppilas tunnistaa ihmisäänen tyyppit. Oppilas tunnistaa sinfoniaorkesterin soitinryhmät. Oppilas osaa nimetä puhallinorkesterin soitinryhmät ja soittimet. Oppilas osaa nimetä ja tunnistaa keskeiset bändisoittimet. Oppilas tuntee soittimensa soitinryhmän ja soiton periaatteet. Hän osaa esitellä soittimensa ryhmälle.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Ohjata oppilasta hallitsemaan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston osien nimitykset, sävelnimet ja oktaavialat g- ja f- avaimilla. Ohjata oppilasta omaksumaan duuri- ja rinnakkaismolliasteikon käsite, sekä mollin laadut luonnollinen ja harmoninen. Ohjata oppilasta tutustumaan melodiseen molliasteikkoon. Ohjata oppilasta omaksumaan duuriasteikot C, G, D, A, F, B, Es ja molliasteikot a, e, h, fis, d, g, c. Ohjata oppilasta omaksumaan intervallien laadut suuri, puhdas ja pieni. Ohjata oppilasta tunnistamaan tasa- ja kolmijakoinen rytmi sekä yleisimmät tahtiosoitukset. Kannustaa oppilasta kehittämään säveltapailun ja rytmikan taitojaan. Ohjata oppilasta tutustumaan tarkemmin harmoniaan. Ohjata oppilasta tutustumaan transponointiin. Ohjata oppilasta käyttämään keskeisiä dynamiikan-, tempo- ja esitysmerkintöjä. Ohjata oppilasta laajentamaan soitossa dynaamista skaalaansa. Ohjata oppilasta ymmärtämään oman soiton merkitys orkesterin yhteiseen harmoniaan ja dynamiikkaan.	L4	S1- S4 Oppilas pystyy musisoimaan soittimellaan nuottikuvasta. Oppilas hallitsee nuottiviivaston osien ja nuottien aika-arvojen nimitykset tunnistuen ja kirjoittaen sekä toteuttaa niitä musisoinnissaan. Oppilas osaa nimetä nuotit g- ja f- avaimilla. Oppilas osaa kirjoittaen ja tunnistuen nuottikuvasta duurit: C, G, F ja B sekä molliasteikot a, e, d ja g. Oppilas tunnistaa kuulemastaan duuri- ja molliasteikkosoinnun. Oppilas tunnistaa nuottikuvasta kolmisoinnun intervallit. Oppilas pystyy hahmottamaan melodian nuottikuvasta säveltapailun avulla. Oppilas pystyy lukemaan ja tuottamaan rytmiä musisoiden ja kirjoittaen. Oppilas osaa kirjoittaa luonnollisen ja harmonisen molliasteikon. Orkesterisoitossa oppilas pystyy soittamaan asteikoista ainakin soivan C ja B-duuriasteikon ja kolmisoinnun. Oppilas hallitsee keskeisimmät dynamiikka- ja esitysmerkinnät sanastona ja osaa toteuttaa niitä musisoinnissaan. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Ohjata oppilasta huomioimaan kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Ohjata oppilasta huomaamaan oman soiton vaikutus ääniympäristöön. Rohkaista oppilasta tutustumaan mikrofonin ja äänentoiston käyttöön. Ohjata oppilasta lauluäänen huoltoon ja terveelliseen äänen tuottamiseen. Ohjata oppilasta ymmärtämään soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys.	L3	S1-S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät. Oppilas huomioi kuulon suojaamisen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteita ja arvioi edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa ja huolehtii soittimestaan. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä. Rohkaista oppilasta osallistumaan tulevan ohjelmiston suunnitteluun, harjoitteluun ja arvioimaan yhdessä onnistumista ja tekemisen tasoa. Kannustaa oppilasta musiikin kuunteluun omatoimiseen musiikin harrastamiseen.	L1	S1 - S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Oppilas osaa huolehtia soittimestaan ja ymmärtää soitossa harjoittelun merkityksen. Tarkempi osaamisen kuvaus sanallisessa liitteessä.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 6. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimensa opiskelua ja soittaa luokkaorkesterissa. Syvennetään orkesterin harjoitusrutiineihin ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikkoihin sekä bändissä laulamiseen. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen, mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja tai sovituksia, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä kerrataan nuottikirjoituksessa nuottiviivaston nimitykset, g- ja f-avainten sävelnimet ja oktaavialat (C – c ⁴).

	Nuottikirjoituksessa kerrataan ylennys-, alennus- ja palautusmerkin käyttö. Sävellajeista perehdytään duuri- ja rinnakkaismolliasteikkoon: C-a, G-e, D-h, A-fis, F-d, B-g ja Es-c. Kerrataan luonnollinen ja harmoninen molliasteikko. Tutustutaan melodiseen molliasteikkoon. Opetellaan hahmottamaan soitinten eri vireisyyttä. Kerrataan tahtiosoituksesta tasajakoinen ja kolmijakoinen (esim. 2/4,3/4, 4/4 ja 6/8). Musisoinnin yhteydessä kerrataan muotorakenteet (esim. AB, ABB, ABA). Rytmikasta kerrataan nuottien aika-arvot: kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti, kuudestoistaosanuotti, pisteellinen puolinuotti ja pisteellinen neljäsosanuotti. Taukomerkinnoista kerrataan kokotauko, puolittauko, neljäsosatauko, kahdeksasosatauko, kuudestoistaosatauko. Rytmien tuottamista harjoitellaan soittaen, laulaen, lukien, kirjoittaen ja liikkuen. Laulun ja soiton yhteydessä harjoitetaan säveltapailun taitoja nuottikuvasta. Harjoitellaan melodian kirjoittamista sanelusta. Laulun harjoittelussa painotetaan terveen lauluäänen käyttöä. Tarvittavat dynamiikka-, tempo- ja esitysmerkinnät opetellaan soiton ja laulun yhteydessä. Soittaessa kiinnitetään huomiota tulkintaan ja dynaamiseen vaihteluun. Ohjataan oppilas ymmärtämään oman soiton merkitys orkesterin yhteiseen harmoniaan ja dynamiikkaan. Musiikin historiassa tutustutaan joihinkin musiikin eri tyyliin, myös klassisen musiikin tyyliin, keskeisiin teoksiin orkesterisoitossa. Ohjataan oppilas tutustumaan tarkemmin harmoniaan. Musiikin harmoniasta kerrataan duuri- ja mollikolmisointujen muodostaminen ja reaalisoitumerkinnän käyttö. Oppilas kertaa intervallien laadut suuri, puhdas ja pieni. Oppilas tutustuu intervallien kuuntelussa puhtaisiin ja suuriin intervaleihin. Oppilas tutustuu soinnuttamisen periaatteisiin soitintehdoilla toonika, subdominantti ja dominantti. Tutustutaan transponointiin. Musiikkitiedossa kerrataan sinfoniaorkesterin soittimet ja soitinryhmät, puhallinorkesterin soittimet. Tutustutaan big bandin ja rock-bändin kokoonpanoon sekä äänentoistoon. Kerrataan oman soittimen rakenne, soitto tapa, soitinryhmä. Tutustutaan oman soittimen historiaan. Harjoitellaan oman soittimen esittelyä ryhmälle. Musiikin historiasta tutustutaan keskeisiin tyyliin: keskiaika, renessanssi, barokki, klassismi, romantiikka, impressionismi ja nykymusiikki. Tutustutaan tyylikauden keskeisiin säveltäjiin ja teoksiin, kuuntelun lisäksi mahdollisesti myös soittaen. Tutustutaan ihmisen tyyliin: sopraano, alto, tenori ja basso. Kannustetaan oppilasta ilmaisemaan kuuntelemaansa musiikin tuottamia mielikuvia ja tunteita.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin tyyliin, säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen ja musisoiden. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunteet). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan, soitinhuoltoon ja soitteknikkaan sekä harjoittelevat soitimesta ja nuoteista

	huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta soittimestaan, säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan. Hän ymmärtää harjoittelun merkityksen soitossa edistymisessä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään kotiseudun musiikkiperinnettä sekä monipuolisesti vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Kappalevalinnoissa käytetään oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa valitaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyylilajeista ja aikakausista. Ohjelmistoa voidaan laulaa myös vieraalla kielellä. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista-soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 6. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Painotusopetuksen tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla musiikin painotusopetuksen arviointikriteereiden mukaisesti.	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Vahvuudet yksin- ja kuorolaulussa ja sävelpuhtaus myös ilman säestystä laulettaessa. Oppilaan osallistuminen kuorotoimintaan ja työskentelytaidot ryhmässä. Soitto: Oppilaan vahvuudet huomioiden oman instrumentin hallinta ja orkesterisoitto. Kannustaminen soittoon ja lauluun. Musiikin perusteet: Oppilaan vahvuudet huomioiden kiinnostus musiikin perusteisiin ja opittujen taitojen käyttö laulussa ja soitossa.

Lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit 3 - 9

Laulu

Soitto

Musiikin perusteet

OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAPOIHIN LIITTYVÄT TAVOITTEET PAINOTUSOPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat ryhmän yhteishenkeä ja yksilöiden itsetuntoa. Tavoitteiden yhdessä asettaminen ja edistymisen pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi ja pyrkimys kiireettömyyteen edistävät koko ryhmän oppimista. Kuoro- ja orkesteritoiminnassa oppilaat omaksuvat myös musiikin tekemiseen liittyviä arvoja ja toimintatapoja.

Musiikin painotusopetuksessa on tavoitteena luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat ryhmän kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Musiikin opiskelussa asiat pyritään välittömästi tuomaan opitusta käytäntöön. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Oppilaiden omien musiikillisten ideoiden tuottamiseen kannustetaan.

Musiikin opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten suunnittelu, harjoittelu ja toteuttaminen yhteistyössä monenlaisissa ryhmissä. Tämä työtapa luo mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa huomioidaan taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden musiikin oppilaitosten tarjoamat mahdollisuudet. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Yhdessä tekeminen edistää oman erityislaadun tunnistamista ja taitoa työskennellä rakentavasti monenlaisten ihmisten kanssa.

OHJAUS, TUKI JA ERIYTTÄMINEN PAINOTUSOPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Musiikin painotusopetuksessa opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta opiskelussa kokonaisvaltaisesti. Oppilaalla on yhdenvertainen mahdollisuus saada tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus rakentavat luottamusta.

Musiikin painotusopetus sisältää vuosiluokkien yhteistyötä kehittäviä kokonaisuuksia. Musiikin painotusopetuksen tarkoituksena on edesauttaa oppilasta saavuttamaan vahvat taidot musiikin eri alueista monipuolisia toimintatapoja käyttäen, tietämys viedään käytäntöön. Monipuolinen ja tiivis yhteistyö sekä pitkäjänteinen tavoitteellinen työskentely mahdollistavat oppilaan onnistumisen kokemuksia ja tukevat koko koulunkäynnin hallintaa. Muita opetussuunnitelmassa mainittuja pedagogisen tuen muotoja voidaan käyttää tuen tarpeen ilmetessä.

OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKISSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin painotusopetuksessa oppilas saa 7. luokalla kaksi numeroarvosanaa: musiikin päättöarvioinnin arvosanan yleisopetuksen tavoitteiden toteutumisesta sekä musiikin painotusopetuksen arvosanan painotusopetuksen tavoitteiden toteutumisesta. Määritellessään musiikin yleisopetuksen osaamisen tasoa opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Musiikin painotusopetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan lisäksi painotusopetuksen vuosiluokkakohtaisista tavoitteista soiton, laulun ja musiikin perusteiden osaamista. Sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet näistä osa-alueista sekä myös kehittämistarpeet opiskelussa.

9. luokan keväällä painotetun musiikin numerossa määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut painotetun musiikin oppimäärän tavoitteet. Musiikissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättymiseen saakka. Painotusopetuksen arvosana määräytyy painotusopetuksen tavoitteille laadittujen hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

MUSIIKIN PAINOTUSOPETUKSEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 7. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta työskentelemään rakentavasti pienryhmissä. Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa.	L2, L7	S1-S4	Oppilas osaa toimia erilaissa ryhmissä ottaen huomioon toiset. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.
T2 Äänenkäyttö- ja laulutaito	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan laulun tulkintaa. Kannustaa oppilasta osallistumaan moniääniseen kuorolauluun ja rohkaista oppilasta laulusooloihin yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin kuuntelemalla ja kokeilemalla. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan mikrofonin- ja stemmalaulamista yhteismusisoinnissa.	L2	S1-S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaalla on hyvä äänenmuodostuksen perustekniikka. Oppilas osaa ilmaista voimavaihtelua sekä muita musiikin perusmerkintöjä esitystapaan liittyen.
T3 Soitto- ja yhteismusisointitaidot	Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin säestystyyleihin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Kannustaa oppilasta kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta osallistumaan itseohjautuvasti yhteissoittoon.	L2	S1-S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon.
T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen OPS:n mukaan	L2	S1-S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan
T5 Ääniympäristö sekä musiikin analyttinen ja elämyksellinen kuuntelu	Ohjata oppilasta harjoittamaan musiikin analyttisen kuuntelun taitoa poimien kappaleesta soitinnusta, soinnutusta ja tyyllillisiä elementtejä. Kannustaa harjoittelemaan kappaleiden muotorakenteiden (osien) tunnistusta. Rohkaista oppilasta ilmaisemaan perustellun mielipiteensä musiikista.	L2	S1-S4	Oppilas erottaa kuuntelun perusteella soitinryhmät ja soittimet pääpiirteissään. Oppilas pystyy hahmottamaan kappaleen muotorakenteen kuullun perusteella. Oppilas erittelee kuulemaansa musiikkia ja osaa perustella mielipiteensä.

T6 Luova suhde musiikkiin: Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Kannustaa oppilasta kokeilemaan omia säestysideoita osana yhteissoittoa. Rohkaista improvisointiin populaarimusiikissa.	L1, L2, L6	S1-S4	Oppilas osaa keksiä säestysrytmin. Oppilas on improvisoinut soolon kahdella sävelellä.
T7 Tieto- ja viestintätekniologian käyttö	Ohjata oppilasta tutustumaan tieto- ja viestintätekniologian hyödyntämiseen musiikin tallentamisessa ja jakamisessa pilvipalveluiden avulla. Kannustaa tutustumaan johonkin musiikinteko-ohjelmaan ja äänittämiseen.	L1, L2, L5	S1-S4	Oppilas osaa tallentaa materiaalia pilvipalveluun. Oppilas on tutustunut jonkin musiikinteko-ohjelman perusteisiin ja hahmottaa kappaleen rakennetta ohjelmassa.
T8 Musiikki taiteenlajina sekä kulttuurinen viestiminen ja vaikuttaminen	Seutukunnallisen OPS:n mukaan ohjata oppilasta tutustumaan paikalliseen kulttuurielämään. Kannustaa arvioimaan kokemaansa.	L2, L4	S1-S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan.
T9 Musiikin käsitteet ja terminologia	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Ohjata oppilasta kertaamaan reaalisointumerkinnot ja harjoittelemaan sointukierron hahmottamista kappaleista, kitaratabulatuurin ja sointukaavioiden lukemista sekä tutustumaan kolmimuunteisuuteen musiikissa osana musisointia. Rohkaista oppilasta muodostamaan jollakin sointusoittimella ja tunnistamaan kuullun perusteella duuri-, molli- ja septimisointuja. Kannustaa oppilasta tutustumaan eri kulttuurien soittimiin ja musiikin nimistöön.	L4	S1-S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas tunnistaa duuri- ja mollikolmisointuja kuullun perusteella ja osaa soittaa yleisimpiä sointuja pianolla tai kitaralla. Oppilas osaa eri kulttuurien soittimien ja musiikkityylien nimiä sekä niiden tyypillisimpiä rytmikaavoja.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointiin	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L3, L4	S1-S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T11 Kuulonhuolto ja ääniympäristön turvallisuus	Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta opettelemaan vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymin säätö turvallisesti.	L3	S1-S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.
T12 Tavoitteellinen harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia esityksiä tai sovituksia pienryhmissä. Kannustaa oppilasta tarkkailemaan laulun puhtautta kuoro- ja musisointitilanteissa. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana. Lisäksi harjoitetaan pienempiä esityksiä.	L1	S1-S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, huolehtii nuoteistaan sekä toimii harjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itsearviointi: Tavoitteen asettelu ja sen toteutumisen arviointi.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 7. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Vahvistetaan musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamista ja niiden merkintätapoja. Kerrataan reaalisoitumerkeistä lukeminen, musiikin rakenne- ja dynamiikkamerkinnot. Harjoitellaan sointukierron hahmottamista nuotista. Bändisoitossa kiinnitetään huomiota eri tyylien tyypillisiin säestysrytmeihin ja soitinten tehtäviin. Tutustutaan rockmusiikin varhaisvaiheisiin, blueskaavaan, rumpunotaatioon, kvinttisointuihin ja mollipentatoniseen asteikkoon. Kerrataan klassisen musiikin tyyliuuntia kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja harjoitellaan mielipiteiden perustelemista. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen soitossa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soittotaidon kehittämisessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto monipuoliseen musiikin harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden musiikillisen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon kuuluu monipuolisesti populaarimusiikkia. Käydään läpi rockmusiikin varhaisvaiheet. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa lauletaan myös vierailla kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 7. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUS-OPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Päättöarviointi numerolla yleisopetuksen valtakunnallisten arviointikriteerien mukaan.	Painotusopetuksen tavoitteiden arviointi numerolla musiikin painotusopetuksen arviointikriteereiden mukaan.	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Lauluaktiivisuus, äänenkäyttö- ja laulutaito, kehitettävät asiat Soitto: Bändisoittimien hallinta ja vahvuudet, itseohjautuvuus, kehitettävät asiat Musiikin perusteet: Tuodaan esiin vahvuuksia musiikin teorian ja musiikkitiedon osalta, lisäksi kehitettävät asiat

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 8. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Kannustaa oppilasta kehittämään omia sovitussideoita ryhmätyöskentelyssä ja huomioimaan toisten ideat. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa.	L2,L7	S1-S4	Oppilas osaa toimia erilaisissa ryhmissä ottaen huomioon toiset. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.
T2 Äänenkäyttö- ja laulutaito	Ohjata luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Kannustaa oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Rohkaista harjoittelemaan laulun tulkintaa sekä mikrofoni-laulua soolona tai osana lauluyhtyettä. Ohjata kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Kannustaa tutustumaan erilaisiin laulutyyliin kuuntelemalla ja kokeilemalla.	L2	S1-S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaalla on hyvä äänenmuodostuksen perustekniikka. Oppilas osaa ilmaista voimavaihtelua sekä muita musiikin perusmerkintöjä esitystapaan liittyen.
T3 Soitto- ja yhteismusisointitaidot	Kannustaa kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia ja rytmejä yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin musiikkityyleihin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Ohjata osallistumaan itseohjautuvasti yhteissoittoon.	L2	S1-S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon. Oppilas osaa soittaa yhteismusisoinnissa tyylinmukaisesti.
T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen OPSin mukaan.	L2	S1-S4	Valtakunnallisen OPSin mukaan.
T5 Ääniympäristö ja musiikin elämyksellinen kuuntelu	Ohjata tutustumaan populaarimusiikin kehitykseen kuunnellen ja äänimaailmoja analysoiden ja arvioiden. Rohkaista opettelemaan eri tyyleille tyypillisten soundien tunnistamista. Kannustaa harjoittelemaan melodia-aiheiden ja soittimien komppausrytmien blokkiaamista.	L2	S1-S4	Oppilas tunnistaa populaarimusiikin keskeisiä tyylejä/aikakausia kuunnellen.

T6 Luova suhde musiikkiin: Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Ohjata tutustumaan laulu- ja soittoimprovisaatioon kuunnellen ja/tai kokeillen. Kannustaa kokeilemaan omia musiikillisia ideoita osana sovitusyöskentelyä.	L1,L2,L6	S1-S4	Oppilas on tutustunut improvisointiin ja hyödyntää musiikillista osaamistaan sovitusten ideoinnissa.
T7 Tieto- ja viestintätekniologian käyttö	Ohjata tutustumaan musiikkisovelluksiin ja tekemään äänitysprojekti pienryhmissä.	L1,L2,L5	S1-S4	Oppilas on tutustunut johonkin musiikinteko-ohjelmaan ja hahmottaa äänityksen ja äänenmuokkauksen perusasioita.
T8 Musiikki taiteenajina sekä kulttuurinen viestiminen ja vaikuttaminen	Kannustaa tutustumaan, miten populaarimusiikilla on pyritty vaikuttamaan yhteiskunnallisesti. Musiikkivideoiden sanomaan ja vaikuttavuuteen tutustuminen.	L2,L4	S1-S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan
T9 Musiikin käsitteet ja terminologia	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Kannustaa tutustumaan septimisoinnun eri muotoihin (m7, maj7) sekä sussointuihin. Rohkaista harjoittelemaan soinnutuksen periaatteita ja harjoittelemaan sointujen blokkamista kuuntelun perusteella. Ohjata tutustumaan eri populaarimusiikin tyylien keskeisiin termeihin.	L4	S1-S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas ymmärtää keskeisiä opiskeltuja populaarimusiikin piirteitä ja tunnistaa niitä kuullun perusteella.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointiin	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L3,L4	S1-S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan
T11 Kuulonhuolto ja ääniympäristön turvallisuus	Ohjata oppilasta huolehtimaan bändisoittimien oikeanlaisesta säilyttämisestä ja tutustumaan tyyppillisimpiin huoltotoimenpiteisiin. Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta kertaamaan vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymin säätö turvallisesti.	L3	S1-S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.
T12 Tavoitteellinen harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia esityksiä tai sovituksia pienryhmissä. Ohjata oppilasta harjoittelemaan aikataulun arvioimista suhteessa tavoitteisiin. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana. Lisäksi harjoitetaan pienempiä esityksiä.	L1	S1-S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, pitää huolta nuosteistaan sekä toimii ryhmäharjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itse- ja vertaisarviointi: Oppilas osaa arvioida ryhmäprojektien toimintaa ja lopputulosta realistisesti suhteessa tavoitteisiin ja aikatauluun.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 8. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Bändisoittimien ja laulukamojen käyttöä harjoitellaan sekä opetellaan esimerkiksi piuhojen niputtaminen. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Musiikkiteknologian hyödyntämistä harjoitellaan tekemällä pienryhmissä musiikkivideot alusta loppuun itse. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Vahvistetaan musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamista ja niiden merkintätapoja. Oppilas oppii tunnistamaan ja analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tyylit). Käydään läpi rockin ja popin keskeisiä tyylisuuntia ja niiden terminologiaa. Bändisoitossa kiinnitetään huomiota eri tyylien tyypillisiin säestysrytmeihin ja soitinten tehtäviin. Tutustutaan neli-, sus- ja vähennettyihin soituihin sitä mukaa, kun niitä soitettavissa kappaleissa esiintyy. Kerrataan klassisen musiikin tyylisuuntia kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunnassa	Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti ja keskustelemalla kuuntelukokemuksista. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Musiikkiesitysten ja -projektien yhteydessä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin. Pyritään tukemaan oppilaan mielenkiintoa musiikin harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden musiikillisen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon kuuluu eri kulttuurien musiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan tilanteen mukaan. Käydään läpi pop- ja rockmusiikin vuosikymmeniä sekä keskeisiä tyylisuuntia soittaen ja kuunnellen. Hyödynnetään karttuvaa musiikkitietoutta sovittamisessa. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa pyritään laulamaan kappaleiden alkuperäisillä kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 8. LUOKALLA

PAINOTUSOPETUKSEN MUSIIKINNUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Painotusopetuksen tavoitteiden arviointi numerolla musiikin painotusopetuksen arviointikriteereiden mukaan.	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Lauluaktiivisuus, äänenkäyttö- ja laulutaito, kehitettävät asiat Soitto: Esille tulleet vahvuudet bändisoittimissa, itseohjautuvuus, yhteistyötaidot ryhmätyöskentelyssä ja musisoinnissa, kehitettävät asiat Musiikin perusteet: Tuodaan esiin vahvuuksia musiikin teorian ja musiikkitiedon osalta, lisäksi kehitettävät asiat TVT-taidot: Musiikkisovellusten käyttötaitoja arvioidaan projektin jälkeen

KUOPION MUSIIKIN PAINOTUSOPETUS 9. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa. Kannustaa oppilasta ottamaan selvää Suomen musiikkiyhteisöjen kentästä ja pohtimaan oman musiikillisen uransa jatkoa.	L2, L7	S1- S4	Oppilas työskentelee aktiivisesti erilaisten ryhmien jäsenenä. Oppilas pystyy esiintymään musisoivan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muut ryhmän jäsenet. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.
T2 Äänenkäyttö- ja laulutaito	Ohjata luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Kannustaa oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Ohjata kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Rohkaista harjoittelemaan laulun tulkintaa sekä laulua soolona tai osana lauluyhtyettä myös ilman säestystä. Kannustaa tutustumaan erilaisiin laulutyyliin ja niiden estetiikkaan sekä lauluimprovisaatioon kuuntelemalla ja kokeilemalla.	L2	S1- S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilas laulaa melodiamukaisesti noudattaen esitysmerkintöjä. Oppilas osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaan laulussa on kuultavissa tulkintaa ja dynamiikkaa.
T3 Soitto- ja yhteismusisointitaidot	Kannustaa kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia ja rytmejä yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin musiikkityyleihin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Ohjata osallistumaan itseohjautuvasti yhteissoittoon.	L2	S1 - S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon. Oppilas osaa soittaa yhteismusisoinnissa tyylinmukaisesti.

T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen OPS:n mukaan.	L2	S1 - S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan.
T5 Ääniympäristö ja musiikin elämyksellinen kuuntelu	Kannustaa oppilasta kiinnittämään huomiota ääniympäristön erilaisiin musiikillisiin elementteihin ja pohtimaan niiden hyödyntämistä omassa sovitus- ja sävellystyössä.	L2	S1 - S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T6 Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat luovan työn ryhmäprojektin sovittaen sekä mahdollisuuksien mukaan säveltäen. Ohjataan oppilasta tutustumaan laulu- ja soittoimprovisaatioon kokeillen.	L1, L2, L6	S1 - S4	Oppilas osaa toteuttaa yksin tai ryhmässä musiikillisen idean, jossa on käytetty musiikin eri elementtejä.
T7 Tieto- ja viestintätekniologian käyttö	Kannustaa oppilasta hyödyntämään tieto- ja viestintätekniologiaa sekä musiikin sovelluksia osana sävellys- ja sovitustyötä.	L1,L2, L5	S1 - S4	Oppilas pystyy hyödyntämään teknologiaa osana musiikin opiskeluaan valitsemalla itse tilanteeseen parhaiten soveltuvan sovelluksen.
T8 Musiikki taiteenlajina sekä kulttuurinen viestiminen ja vaikuttaminen	Seutukunnallisen OPS:n mukaan ohjata oppilasta tutustumaan paikalliseen kulttuurielämään. Kannustaa arvioimaan kokemaansa.	L2,L4	S1 - S4	Valtakunnallisen OPS:n mukaan
T9 Musiikin käsitteet ja terminologia	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Kannustaa oppilasta kertaamaan aiemmin opitut soinnutuksen asiat sekä kolmimuunteisuus. Ohjata oppilasta tutustumaan viisisointuihin, synkopoivaan rytmikkaan, sekä äänenkuljetukseen sovittamisessa. Ohjata oppilasta tutustumaan näyttämö- ja jazz-musiikin keskeisiin tyyleihin ja terminologiaan.	L4	S1 - S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas ymmärtää keskeisiä opiskeltuja näyttämö- ja jazz-musiikin piirteitä ja tunnistaa niitä kuullun perusteella.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointiin	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L3,L4	S1 - S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T11 Kuulonhuolto ja ääniympäristön turvallisuus	Ohjata oppilasta huolehtimaan bändisoittimien oikeanlaisesta säilyttämisestä ja tutustumaan tyyppillisimpiin huoltotoimenpiteisiin. Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta kertaamaan vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymin säätö turvallisesti.	L3	S1 - S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.

T12 Tavoitteellinen harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia sovituksia tai sävellyksiä pienryhmissä. Ohjata suhteuttamaan aikataulu tavoitteisiin ja arvioimaan edistymistä. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana.	L1	S1 - S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, pitää huolta nuosteistaan sekä toimii ryhmäharjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itse- ja vertaisarviointi: Oppilas osaa arvioida ryhmäprojektien toimintaa ja lopputulosta realistisesti suhteessa tavoitteisiin ja aikatauluun.
---	--	----	---------------	--

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 9. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Musiikin sovittaminen pienryhmissä korostuu. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat luovan työn ryhmäprojektin sovittaen sekä mahdollisuuksien mukaan säveltäen hyödyntäen musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamistaan. Tutustutaan näyttämömusiikin ja jazzmusiikin terminologiaan ja tekniikoihin (esim. scat-laulu, swing-komppi, walking bass). Kerrataan klassisen musiikin tyyliä kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia sekä sen vaikuttavuutta ja merkityksiä itseän, erilaisiin yhteisöihin ja yhteiskunnassa. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan itse ja yhdessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin. Pyritään herättämään into musiikin elinikäiseen harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon kuuluu kotimaista ja eri kulttuurien musiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa pyritään laulamaan kappaleiden alkuperäisillä kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon. Tutustutaan näyttämömusiikkiin ja jazzin keskeisiin tyyliin soittaen ja kuunnellen.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 9. LUOKALLA

PAINOTUSOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	PAINOTUSOPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Painotusopetuksen tavoitteiden arviointi numerolla musiikin painotusopetuksen arviointikriteereiden mukaan.	Musiikin painotuksesta kuvataan seuraavat osa-alueet: Laulu: Lauluaktiivisuus, äänenkäyttö- ja laulutaito, kehitettävät asiat Soitto: Esille tulleet vahvuudet, itseohjautuvuus, yhteistyötaidot ryhmätyöskentelyssä ja musisoinnissa Musiikin perusteet: Vahvuudet ja kehitettävät asiat musiikin teorian ja musiikkitiedon osalta

Lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit 3 - 9

Laulu

Soitto

Musiikin perusteet